

Dansk Normal Murstensmaal af 1896

-

Tidsskrifter

Nordisk Tidsskrift for Lervare og Sten-Industri. 1898. April

1898

**Dansk „Normal Murstensmaal af 1896“.**

Efter at Vestsjællandske Teglværksforening paa et Mode i Skigelse den 17de Oktober 1892 havde vedtaget at anbefale 230 × 110 × 55 m/m som dansk Normalformat, arbejdedes der i nogle Aar videre paa at opnaa Enstemmighed herom mellem Foreningens Medlemmer, og da dette endelig var opnaaet i Februar 1896 tilskrev Foreningen »Udvalget til Fastsættelse af ensartede Murstensstørrelser« for at foreslaa det dette Murstensmaal, og fik da til Svar fra Udvalgets Formand Hr. Arkitekt V. Koch, at Udvalget, allerede inden Modtagelsen af det tilsendte Forslag, var kommet til *ganske det samme Resultat*.

I Slutningen af sit Svar skriver Hr. Koch: »at man saaledes fra to Sider, uafhængig af hinanden, er fremkommen med enslydende Forslag maa formentlig være et Bevis for, at man har truffet det Rette«; en Udtalelse, hvis Berettigelse næppe vil blive betvivlet af Nogen.

Derefter udsendtes følgende Cirkulære, som vi finde det rigtigst at aftrykke i første Nummer af Tidsskriftet, for at det kan komme til alle vore Læseres Kundskab.

»Undertegnede, af „Akademisk Arkitektforening“, „Dansk Ingenieurforening“, Murmesterlauget og Teglbrennerforeningen nedsatte Udvalg til Tilvejebringelse af ensartede Murstensmaal, foreslaar, at følgende Maal for Fremtiden fastsættes som Normalmaal:

For *Façadesten* af enhver Art:

Tykkelse	0.055 Mtr.	(c. 2 <sup>o</sup> 1 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> <sup>'''</sup> )
Længde	0.230 —	(c. 8 <sup>o</sup> 9 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> <sup>'''</sup> )
Bredde	0.110 —	(c. 4 <sup>o</sup> 2 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> <sup>'''</sup> )

*Inklusive Fuge* (denne sat til 1 Centim.) blive Maalene herefter følgende:

Tykkelse	0.065 Mtr.	(c. 2 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> <sup>'''</sup> )
Længde	0.240 —	(c. 9 <sup>o</sup> 2 <sup>'''</sup> )
Bredde	0.120 —	(c. 4 <sup>o</sup> 7 <sup>'''</sup> )

Med den foreslaaede Tykkelse giver:

10 Skifter . . . . .	0.650 Mtr.	( 1 <sup>o</sup> 1 <sup>'''</sup> )
20 — . . . . .	1.300 —	( 2 <sup>o</sup> 2 <sup>'''</sup> )
30 — . . . . .	1.950 —	( 3 <sup>o</sup> 3 <sup>'''</sup> )
40 — . . . . .	2.600 —	( 4 <sup>o</sup> 4 <sup>'''</sup> )
50 — . . . . .	3.250 —	( 5 <sup>o</sup> 5 <sup>'''</sup> )
100 — . . . . .	6.500 —	(10 <sup>o</sup> 10 <sup>'''</sup> )

Med den foreslaaede Bredde og Længde giver:

1/2 Sten (inkl. Fuge)	0.120 Mtr.	( 4 <sup>o</sup> 7 <sup>'''</sup> )
1 — — — — —	0.240 —	( 9 <sup>o</sup> 2 <sup>'''</sup> )
1 1/2 — — — — —	0.360 —	(13 <sup>o</sup> 9 <sup>'''</sup> )
2 — — — — —	0.480 —	(18 <sup>o</sup> 4 <sup>'''</sup> )
2 1/2 — — — — —	0.600 —	(22 <sup>o</sup> 11 <sup>'''</sup> )
3 — — — — —	0.720 —	(27 <sup>o</sup> 6 <sup>'''</sup> )
3 1/2 — — — — —	0.840 —	(32 <sup>o</sup> 1 <sup>'''</sup> )
4 — — — — —	0.960 —	(36 <sup>o</sup> 8 <sup>'''</sup> )

*Flammende Sten* (Sten, bestemte til Bagmuring) maa ikke tilvirkes større end Façadestenene; derimod kan ovenstaaende, for Façadesten fastslaaede Maal forømskes med indtil 2, 4 og 2 Millimeter, hen-

holdsvis for Tykkelse, Længde og Bredde, saaledes at de mindste Maal for flammende Sten blive:

Tykkelse	0.053 Mtr.
Længde	0.226 —
Bredde	0.108 —

Disse Maal gælde ikke for *Klinkbrændte Sten*.

Det foreslaas, at disse Murstensmaal benævnes:

*Normal Murstensmaal af 1896.*

Ved Udarbejdelsen af ovenstaaende Forslag, som anbefales til de ovennævnte Foreningers Vedtagelse, have vi gaaet ud fra følgende Forudsætninger:

1. At Maalene maa fastsættes i Metermaal (dog saa vidt mulig ogsaa med Hensyn paa Alenmaal).
2. At Maalene saa lidt som mulig bør afvige fra de nu gængse Murstensmaal.
3. At Maalene, inklusive Fugen, kunne udtrykkes i de simplest mulige Tal.
4. At en Normal-Fuge sættes til 1 Centimeter.
5. At 10 Skifter giver et Maal, der kan udtrykkes i et simpelt Tal, baade i Meter- og i Alenmaal.

Som det vil ses er den foreslaaede Tykkelse paa det nøjeste den samme, som den, der nu almindeligst anvendes, medens Bredden og Længden ved Overførelsen til Metermaal, har maattet sættes en Ubetydelighed større for at undgaa alt for sammensatte Brøker.

Det kunde ligge nær at fastsætte Længden af en Mursten (inklusive Fugen) til 1/4 Meter samt at afpasse Tykkelsen saaledes, at 4 Skifter svarede til en Murstenslængde. Der vilde, rent theoretisk taget, være store Fordele ved et saadant System. Udvalget har da ogsaa havt sin Opmærksomhed rettet paa om muligt at gennemføre noget saadant, men har opgivet det, da det af flere Grunde maa anses for praktisk uigennemførligt.

Hvad angaar de i Tyskland og Sverrig gennemførte Normalmaal, der ere betydeligt større end de her foreslaaede, da har Udvalget strax været paa det rene med, at de i ingen Henseende passe for vore Forhold, ligesom de synes i og for sig at være lidet rationelle.

Februar 1896.

For »Akademisk Arkitektforening«:

*Emil Jørgensen. V. Koch.*

For »Dansk Ingenieurforening«:

*Alex. Foss.*

For Murmesterlauget og Teglbrennerforeningen:

*H. N. Fussing. Vilh. Köhler.*

**Pas paa at efterse Sandfyldningerne ved Eders Ovne!**

Paa min Langovns Sider findes et Par Steder, hvor en enkelt Sten er udtaget. Ganske tilfældigt kom jeg forleden Dag med Haanden i Nærheden af et saadant lille Hul og jeg mærkede da til min Forbavselse *et stærkt Lufttræk* gennem Hullet.

Da Ovnen i sin Tid blev bygget, var det Sand, der anvendtes til at fylde over og mellem selve